WASHINGTON D C

І чужому научайтесь
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA



УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 75. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 21-го КВІТНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 21, 1964 No. 75. VOL. LXXI.

ПЕНТАҐОН НЕ ПЕРЕДБАЧАЄ ЗМЕНШЕННЯ ВИДАТКІВ НА ОБОРОНУ

Вашинґтон. — Недавно появилась була вістка про те, що в найближчих роках настане значне зменшення видатків на оборону ЗДА і це матиме некорисний вплив на економіку країни, бо треба буде переставляти деякі промисли на цивільну продукцію. Але 19-го квітня представники Департаменту Оборони заявили, що в найближчих п'ятьох роках витрати на оборону не зменшаться нижче — $50 000 000 000, і тому економіка ЗДА не відчує на собі жадної зміни внаслідок того, що оборонний бюджет буде зменшуватися, як це було досі. Представники Пентаґону передбачають, що десь за 5 років оборонний бюджет почне зменшуватися, але це зменшення не буде більше як 5% річно, а не, як дехто передбачав, що видатки на оборону мали б зменшитися на 25% в одному році. Але коли б прийшло до порозуміння нашого із СССР в справі роззброєння, тоді оборонний бюджет мусів би поважно зменшитися, але на це тепер зовсім не заноситься, каже представник Департаменту Оборони. Оборонний бюджет на фінансовий рік, що зачнеться 1-го липня 1964-го року, становитиме — $51 200 000 000. Це є на $1 100 000 000 менше, ніж давніше передбачалося і це є перший рік, що видатки на оборону не збільшуються, як це було досі, починаючи від 1960-го року, коли в Білому Домі урядував ще Айзенгавер. Тоді військовий бюджет виносив $42.9 більйона, а в цьому 1964-му році він має дійти до $52.3 більйона, що є рекордом для мирного часу. Представники уряду часто заявляли, що вони збільшували щороку видатки на оборону тому, що хотіли випродукувати доволі керованих ракет, і підводних човнів, а також побільшити військовий потенціял наземних збройних сил на випадок так званих малих воєн. Тепер, на думку Департаменту Оборони, ЗДА дійшли до бажаного стану, і той стан оборонної зброї є такий, що запевняє безпеку цій країні, бо ворог не відважиться безкарно напасти на цю країну. Але представник Пентаґону підкреслює, що не можна робити якихось більших редукцій в обороні, бо немає договору про роззброєння і вороги ЗДА щороку збільшують свої збройні сили.

Президент передбачає можливість скасування закону про обов'язкову військову службу

Вашинґтон. — Президент Джансон на пресовій конференції 18-го квітня повідомив, що він плянує перевести докладні студії над законом про обов'язкову військову службу, які мають тривати один рік і які можуть закінчитися пропозицією, щоб впродовж 10-ох років зліквідувати той закон. Теперішній закон про військову службу має 13 років, його ухвалено в 1951-му році і звичайно його продовжувано на 4 роки, минулого року цей закон продовжено до 1967-го року. Студії над цим законом будуть дуже докладні, казав Президент, бо треба ствердити наскільки є оправдані заклики членів Конґресу змінити цей закон або зовсім зліквідувати. Сам Президент заявив, що закон про військову службу мав таку ціль, щоб військова повинність була розділена між всіх, але практика виявляє, що важко є реалізувати цю засаду, і недавно не визнала комісія здібним до військової служби відомого боксера. Да 1940-го року ЗДА не мали закону про обов'язкову військову службу під час миру. Плянується, що в найближчій декаді вернуться до давнішого стану в цій справі. ЗДА втримують збройні сили в числі коло 2 700 000 вояків, і кожнього року треба коло 500,000 нових рекрутів. Велике число рекрутів голоситься добровільно до військової служби, знаючи, що їх можуть покликати на основі закону. Покликають на основі закону щороду дуже мало: від січня до квітня число місячних покликань виносило від 16 000 да 12 000. Давніше тільки армія користала з цього закону, інші роди зброї мали доволі добровольців.

Сенатська підкомісія пропонує щороку збільшувати бюджет на $5 більйонів

Вашинґтон. — Сенатська Підкомісія в справах праці пропонує, щоб уряд щороку збільшував бюджет на долярів 5 000 000 000 на те, щоб можна було щороку створювати нові варстати праці та затруднювати всю молодь, яка виходить на ринок праці. Це пропонує робити демократична більшість Підкомісії, а республіканська меншість була проти цього пляну, який має діяти, щоб виповнити вимоги „революції в ділянці робітничих сил" країни. Демократичні члени Підкомісії твердять, що цю акцію революції на ринку праці спричиняють такі факти: 1) збільшений приріст робітних сил; 2) більше запотребування на професійні та вишколені робітні сили на ринку праці; 3) нагла зміна в технології, яка вимагає більшої освіти робітників; 4) зміна консумпційний звичаїв та переміщення промислів; 5) Продукція нових товарів, що їх досі не було. Сенатська Підкомісія в справах праці більше як рік працювала під проводом сенатора С. Кларка з Пенсилвенії. Демократичні її члени хотіли б, щоб в 1968-му році число безробітних становило тільки 3% всіх рибітних сил країни. Але республіканські сенатори кажуть, що реалізація цього пляну довела б до інфляції, а це не допомогло б тим, що не мають праці і що моють малі прибутки.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Джансон** прийняв в Білому Домі 15-го квітня окрему делеґацію, яка плянує збудувати окремий Меморіял для колишнього англійського прем'єра сера Винстона Чирчилла. Президент пригадав промову Черчилла в Фултоні, Мізурі, з 5-го березня 1946-го року, в якій англійський прем'єр сказав, що залізна куртина від Шеціна до Трієсту тягнеться Европою, але не за те боролися союзники в другій світовій війні. Президент Джансон заявив, що він погоджується з Черчиллом в цій справі, і ЗДА повинні відзначити англійського державного мужа окремим меморіялом.

● **Нюйоркські детективи** вже тепер перевірюють деякі більші доми при тому шляху в Квінсі, кудою поїде президент Джансон на Світову Виставку в дні 22-го квітня ц.р. Поліція перевірює всіх умово хворих осіб, які живуть в районі, через який веде шлях, що ним поїде Президент. Кудою поїде Президент — не є відомо.

● **Нюйоркські демократи** хотіли б цього року здобути один сенаторський пост, який займає тепер сенатор республіканець Кеннет Б. Кітінґ. Теперішній посадник Ваґнер відмовляється кандидувати на сенатора, хоч його до цього намовляв ще покійний президент Кеннеді. Нюйоркські політики пропонують, щоб демократи найменували на свого сенаторського кандидата американського амбасадора до Об'єднаних Націй — Адлея Е. Стівенсона, бо гадають, що він переміг би сен. Кітінґа, який старається про перевибір.

● **Рада в справах молоді** в місті Ню Йорку стверджує, що число злочинів, доконаних нелітними в цьому місті, в декаді від 1953 до 1962 збільшилося на 100 відсотків. В 1962-му році зголошених було в Ню Йорку 70,000 злочинів, доконаних нелітними злочинцями у віці від 7 до 20 років.

АРҐЕНТИНСЬКІ СЕНАТОРИ В БІЛОМУ ДОМІ



По ЗДА відбуває тепер поїздку делеґація арґентинських сенаторів, яка знайомиться головним чином з проблемами будівництва й адміністрації міст. Під час відвідин Вашинґтону арґентинські сенатори були ґістьми президента Джансона. На фото: президент Джансон вітається із сенаторами в городі Білого Дому.

УККОМІТЕТ ПОЧАВ ШИРОКУ АКЦІЮ ЗВ'ЯЗКУ З ГРОМАДАМИ ДЛЯ ПОЖВАВЛЕННЯ АКТИВНОСТИ ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ФОНДІВ

Український Конґресовий Комітет Америки, доцінюючи важливість безпосереднього зв'язку своїх центральних керівних органів з управами місцевих і окружних своїх відділів та із загалом членства, рішив упродовж найближчих двох місяців відбути цілий ряд місцевих і окружних нарад з участю своїх репрезентантів по всіх більших громадських скупченнях. Ціллю цих нарад є нав'язання і затіснення безпосередніх зв'язків централі з громадами для пожвавлення активности та для збільшення впливів пожертв до Народного фонду УКК. У рямках цієї акції впродовж минулої суботи й неділі, 18 і 19-го квітня, відбулися такі окружні наради в Сиракюзах, де централю репрезентували мґр Іван Базарко і мґр Іван Винник, у Філядельфії, де централю репрезентували д-р Ярослав Падох і ред. Мстислав Дольницький, та в Джерзі Ситі, де доповідачами були д-р Микола Ценко і д-р Богдан Коваль. Уже раніше подібні наради відбулися в Клівленді і Бриджпорті. В усіх цих нарадах брали участь члени управ не тільки місцевих, але й довколишніх відділів УККомітету.

На нарадах в Джерзі Ситі були заступлені Відділи УКК із самого Джерзі Ситі, Елизабету та Ню Бронсвику, натомість не вислали своїх репрезентантів Відділи з Нюарку і Пасейку, мавши в тому часі різні імпрези в своїх власних громадах. Наради в Джерзі Ситі започаткував голова місцевого Відділу УКК п. Вол. Білик, вітаючи гостей з централі та сусідніх громад. Основну доповідь про пляни УКК виголосив д-р Микола Ценко, інформуючи про такі головніші задуми централі, як організацію окружних чи стейтових Відділів УКК, достосування бюджетового року УКК до календарного, пропозиції на реформу публікацій УКК та щорічні короткотривалі „ударні кампанії" збірки національного датку до Народного Фонду УКК, обмежені до одного-двох місяців на початку року. Давши загальний огляд дотеперішніх вислідів збірок на цілі УКК, доповідач звернув увагу, що вони в жадному разі не віддзеркалюють ані наших спроможностей ,ані наших потреб. І тому вже в цьому, як і наступному році пороблені будуть усі можливі заходи, щоб ситуацію поліпшити. Д-р Ценко переконливо з'ясував шляхи і засоби, як це можна зробити. Другий відповідач, д-р Богдан Коваль, доповнив твердження свого попередника з'ясуванням важливости української проблематики в аспекті міжнародної політики, стверджуючи, що українська справа поступово стає в центрі тієї політики. Це вимагає від українців в Америці тим більшої активности і, зокрема, тим більшої зорганізованости. Зорганізовані наші людські і фінансові ресурси дадуть УКомітетові незрівняно більші і кращі передумови і можливості для продовжування та розгортання його праці. Після доповідачів звітували коротко з активности, зокрема в ділянці збірки національного датку до Народного Фонду УКК, репрезентанти заступленихних на нарадах Відділів УКК: п. Білика з Джерзі Ситі, п. Піньковського з Елизабету і п. Букачевського з Ню Бронсвику. Всі ці три громади могли з гордістю заявити, що вони вже від років і зокрема в останньому бюджетовому році виконали, а громади в Елизабеті й Ню Бронсвику перевиконали свою збіркову квоту. В живій дискусії усі репрезентанти громад щиро вітали нові заходи централі УКК та заповіли свою повну співпрацю для виконання намічених цілей, подаючи й зі свого боку ряд вартісних порад з власної практики.

„Тризуб" виграв 2:1 першу гру фіналу Сходу

Філядельфія, 19-го квітня. — В першій зустрічі фіналістів Сходу в грах за футбольний чемпіонат і Чашу ЗДА дружина „Тризуба" перемогла скромно сильних італійців С.К. „Джуліяни" з Ню Йорку. Вислід 2:1 був устійнений вже в першій півгрі цих важливих і напружених змагань. Дощ, який почав падати вже спочатку зустрічі, вплинув на рівень гри обидвох дружин, кандидатів на першунів ЗДА. Ворота для „Тризуба" здобув В. Чижович у 30-ій хвилині і Ветленд в 32-ій хвилині. Противники стрілили ворота на 38-ій хвилині гри. Вже на наступну неділю „Тризуб" розіграє відплатні змагання з „Джуліяною" на її грищі в Асторії, Н.Й. Переможцем серії цих двох зустрічей і фіналістом цілих ЗДА вийде ця дружина, яка здобуде в двох грах більше воріт. Перед „Тризубом" важке завдання здобути принайменше нерішену в наступній грі, до якої стане наша дружина зі скромним рахунком воріт 2:1 в її користь. Ця, хоч і мала, числова і моральна перевага та присутність в Асторії численних українських симпатиків футболу повинна допомогти „Тризубові" таки добитися до фіналу цілих ЗДА.

„*Чорноморська Січ*" Нюарк виборола минулої неділі на грищі в Асторії дуже цінну перемогу 3:1 над дружиною „Бока Джуніорс" в мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліґи. Завдяки цій виграній „Ч. Січ" вийшла в показнику Ліґи на третє місце і значно скріпила свої шанси закінчити сезон в першій чвірці, з якої заавансує до найвищої футбольної ліґи на Сході — „Великої Дванадцятки Східньої Конференції", в якій теж гратимуть УСК Ню Йорк і „Тризуб". Ворота для „Ч. Січі" стрілили: Снилик (5-та хв.), і Спаїч (25-та і 40-ва хвилини). Перед „Ч. Січчю" ще тільки дві гри до кінця сезону: з Італійським С.К. з Бостону в Нюарку і з „Юрик Тракерс" у Філядельфії.

Президент Джансон мав 1-годинну розмову з амбасадором СССР Добриніним

Вашингтон. — Президент Линдон Джансон запросив у минулу п'ятницю до себе совєтського амбасадора Анатолія Добриніна і мав з ним понад одногодинну „приватну" розмову. В офіційному комунікаті, що його проголосив Білий Дім, сказано, що переведено „загальну дискусію про американсько-совєтські взаємини" і що Президент „використав нагоду для переслання пост-скріптум Хрущову в добавок до привітання, висланого (Хрущову) з приводу роковин народин". Добринін вийшовши з Білого Дому, заявив, що розмова з Президентом була „дуже цікава і корисна" та стосувалася „різних аспектів наших взаємин": Газети звертають увагу, що поза короткими офіційними зустрічами президента Джансона з Добриніним, це було вперше, коли вони мали довгу і ініційовану Президентом „приватну розмову", відколи Линдон Джансон перейняв урядування.

Дін Раск, після відвідин на Формозі, відвідав Південний В'єтнам

Сайґон. — Державний секретар Дін Раск виїхав був з конференції вісьмох членських держав Південно - східнього азійського пакту (СЕАТО), що відбулась в столиці Філіппін Манілі, на Формозу, де він довго нараджувався з вільно - китайським президентом, маршалом Чіянґ Кайшеком. Офіційного спільного комунікату про ті його відвідини не проголошено, але речник Державного Департаменту заявив, що Дін Раск потвердив Чіянґ Кай-шекові, що ЗДА будуть вірні своїм союзницьким зобов'язанням у відношенні до Республіки Китаю та що далі вважають, що Республіка Китаю має залишитись в Об'єднаних Націях і не вільно замінити її комуністичним Китаєм. У цій стилізації дехто добачує недоговореність, що ЗДА рахуються із зростом голосів в ОН у користь прийняття до ОН комуністичного Китаю і будуть боротися бодай за компроміс, щоб поруч із комуністичним Китаєм залишено в ОН також Вільний Китай. У Південному В'єтнамі державний секретар Раск конферував з прем'єром Нґуєном Ханом, амбасадором Ладжом та генералами, які докладно поінформували його про тамошню воєнну ситуацію. Дін Раск ще раз запевнив генерала Хана, що ЗДА даватимуть йому всебічну допомогу з цілля перемоги комуністичних партизанів. Він заявив, що мир настав би відразу, як би Ганой і Пейпінґ залишили своїх сусідів в спокої. У неділю вечером Раск відлетів до ЗДА.

У Нюарку відбулося громадське віче в справі останніх подій

Нюарк. — Заходами Ініціятивного Комітету відбулося тут в неділю 19-го ц. м. віче у великій залі Української Централі в справі кількох останніх подій на американсько - українському терені, зокрема у зв'язку із „Словом" діячів культури УССР та „Відповіддю" на нього збоку 62-ох діячів української культури в ЗДА й Канаді, як і у зв'язку з недавнім запрошенням Українським Студентським Клюбом при Рутґерському університеті на доповідача совєтського „дипломата" Юрія Кочубея. Відкриваючи те віче, інж. Микола Семанишин поінформував, що воно відбувається за згодою і в порозумінні з Центральним Комітетом, як філією УККА, та Громадським Комітетом, двома керівними громадськими організаціями в тому місті. Президію віча становили: голова інж. Миколи Семанишин; його заступник Володимир Пришляк і секретар Василь Пасічняк. Крім цього запрошено до почесної президії ряд приявних, між ними о. А. Селепину. Головним доповідачем був ред. Іван Кедрин - Рудницький, який в одногодинній доповіді говорив про розтіч в сучасній українській політичній думці і про її причини, вказавши на низку конкретних фактів, як на ілюстрацію своїх тез. Доповідач таврував теорії своєрідного „ревізіонізму" української національно - політичної ідеології і примітивне захоплювання нібито оригінальними і новими ідеями, без уваги на їх глибшу суть і загрозу, що її вони несуть. Водночас перестерігав проти орудування екстремними гаслами і нетерпимости у внутрішніх українських відносинах та проти легкодушного орудування терміном „національної зради" у відношенні до інакодумаючих земляків. Наступними доповідачами були Дмитро Ярко, який говорив про американську і українську „коекзистенцію" і інж. Михайло Почтар, що подав жменю фактичних інформацій, як то було з отим запрошенням Юрія Кочубея. У дискусії забирало слово 18 осіб. Наприкінці прийнято резолюції у коротких 6-ох точках, в яких висловлено солідарість із становищем Комітету Пам'ятника Шевченкові у відповіді на „Слово" діячів культури УССР та відмежовано себе від загального підходу і тону „Відповіді" українських діячів культури ЗДА і Канади. Критиковано теж, як „жалюгідний інцидент в історії українського студентського руху" запрошення совєтського пропаґандиста і висловлено солідарність в цій справі із становищем СУСТА. Прийняті резолюції виминали гострих висловів і не називали поіменно осіб. Взагалі — ввесь хід віча, довідей і дискусії, був спокійний і діловий. Голова, замикаючи віче висловив вдоволення з його високого рівня. Приявних було рівно 197 осіб. На закінчення відспівано Національний Гимн.

Помер видатний громадянин Василь Кочан

Ню Йорк. — В неділю 19 квітня ц.р. вранці помер тут один з американсько-українських культурних піонерів, Василь Кочан. Недавно він перейшов операцію пістряка, який проте перекинувся на легені і приспішив смерть. Покійний саме скінчив 70 років. Народився в Калуші в Західній Україні, до Америки прибув в 1913 році. Він був великим звеличником української книжки і зібрав прегарну бібліотеку, з якої користали неодні наші дослідники. Був теж одним з передових українських філятелістів та збирачів українських жетонів і інших відзнак. Був спомагаючим членом НТШ, якому дарував м.і. всі оправлені річники англомовного „Українського Тижневика" „Свободи". Покійний мешкав у своєму домі у Віндгемі, б. Гантеру, Н.Й. Він залишив вдову Анастасію, колишню вчительку, дві доньки Наталію і Софію та четверо внуків. Панахида відбудеться у вівторок о год. 8 веч. в похоронному закладі Петра Яреми, в Ню Йорку, а похорон о год. 10 ранку з того ж похоронного заведення на український цвинтар в Бавнд Бруку. Покійний був членом 221 Відділу УНСоюзу.

У ЛЯОСІ ВІДБУВСЯ НЕВДАЛИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ПЕРЕВОРОТ

Вієнціян. — В минулу неділю 19 квітня (на далекому Сході був тоді вже понеділок 20 ц. м.) група правих прозахідніх військовиків перевела переворот, звернений проти т. зв. уряду національної єдности, себто коаліційного і невтрального уряду прем'єра Суванни Фуми. Переворот відбувся безкровно і майже непомітно. Названого прем'єра Суванну Фуму поставлено під домашній арешт, але, за останніми відомостями, цілком звільнено. У проводі нової військової влади став генерал Купразіт Абгай. Він проголосив 15 членів військової хунти, яка крім цього буцім-то спирався на 60-членній військовій раді. Між отими керівниками нової влади нема генерала Фумі Носована, віце - прем'єра коаліційного уряду Суванни Фуми і насправжнього лідера правого прозахіднього табору в Ляосі. За причину свого перевороту названий ляоський генерал подав невдачу прем'єра Суванни Фуми довести до згоди в країні та дійсної співпраці трьох груп, які формально створили коаліційний уряд: комуністів, невтралістів і правих. Безпосередньою причиною перевороту була невдача довгої наради прем'єра Суванни Фуми і одного з двох віце - прем'єрів, його двоюрідного брата Суфанувонґа, лідера комуністичного табору Патет Ляо. Ця нарада велася в головній кватирі „приватної" комуністичної армії. Комуністи вимагали, щоб „зневтралізувати" місто Люанґ Прабанґ, резиденцію короля Саванґа Ваттани. Це місто, як і столиця уряду Вієнціян знаходяться насправді в „сфері впливів" правої армії, яка підтримувала невтральний уряд. Крім тієї армії є ще державна „невтральна" армія і згадана „приватна" комуністична армія. Комуністи фактично виступили з уряду весною в минулому році, зламавши Женевський договір з 1962 року, в якому встановлено під міжнародною ґарантією коаліційний невтральний уряд. Генерал Куразіт Абгай проголосив через радіо заяву прем'єра Суванни Фуми, в якій він називав себе „колишнім прем'єром" та заявляв, що дає можливість „іншим чинникам" спробувати завести той лад в країні, що його він не міг зробити. Однак в тому самому дні Суванна Фума заперечив, наче б він зголосив димісію, дармащо признав, що він заповів зголошення своєї димісії після невдачі наради з комуністичним лідером Суфановонґом. Три члени Невтральної Комісії, встановленої в Женевському договорі (Індія, Канада і Польща) підійшли разом з двома журналістами під дім Суванни Фуми і той вийшов на балькон і дав таке оригінальне пресове інтерв'ю. Американський Уряд відразу поставився неґативно до того військового перевороту. Американський амбасадор в Ляосі Леонард Унґер, який саме тоді перебував у сусідньому Південному В'єтнамі на нарадах з державним секретарем Діном Раском, негайно вернувся до Вієнціяну і передав генералові Абгаєві становище Вашинґтону. ЗДА в порозумінні з Британією і Францією намагаються привернути владу невтрального прем'єра Суванни Фуми. Тому, що Ляос цілком залежить від американської економічної і політичної підтримки (ЗДА дають Ляосові щорічно 36 мільйонів дол. економічної допомоги крім 15 мільйонів військової), то влада військової хунти не мала підстав для існування. За останніми відомостями нова влада вже провалилась, генерал Купразіт Абгай перепросив лідера правого табору генерала Фумі Носована за свою самостійну акцію та військова хунта розв'язалась.

Хрущов заповів, що не порве зв'язків з комуністичним Китаєм

Москва. — Відповідаючи на бажання, складені йому з нагоди його 70-річчя його найближчими співробітниками устами „президента" Леоніда Брежнева, який повідомив Хрущова про „обрання" його Верховним Совєтом на „героя Совєтського Союзу" і причепив йому ще один орден Леніна, — Хрущов заявив між іншим, що він „не переріже вузлів", які в'яжуть компартію СССР з іншими компартіями, хоч би й „деякі" не поділяли всіх поглядів російських комуністів. У тій заяві, як узагалі в „лагідному" тоні промови Хрущова західні обсерватори в Москві вбачають вплив комуністичних ватажків, які з'їхались на 70-річчя Хрущова до Москви. На тій церемонії у Кремлі були приявними крім всіх большевицьких „промінентів" також польський Владислав Ґомулка, чеський Антонін Новотни, болгарський Тодор Жішков, східньо - німецький Вальтер Ульбріхт, мадярський Янош Кадар, румунський прем'єр Георґе Маврер і монгольський диктатор Юмжаін Тсендебаль. Хрущов півжартівливо говорив про відношення праці до віку та запевняв, що в 70-их роках свого життя людина може працювати з неменшою енерґією і вдоволенням, як у роках молодих. Зміст і тон промови Хрущова в минулу п'ятницю дуже різнився від його виступу на вічі в Кремлі з минулої середи, отже з-перед двох днів, коли-то він погрожував „безпощадністю" Пейпінґові. Совєтська преса не помістила відразу повного тексту надзвичайно примирливого звернення китайських комуністів ,з нагоди 70-річчя Хрущова і тільки радіо подало вийнятки з нього. З комуністичних країн тільки Альбанія оприлюднила з нагоди 70-річчя Хрущова нову лайку проти нього, назвавши його „ворогом число 1 міжнародної комуністичної єдности та найбільшим коляборантом імперіялізму". Столиця Альбанії Тірана позбавила Хрущова „почесного громадянства" того міста, що його йому надала в 1955 році під час відвідин Хрущова в Тірані.

У СВІТІ

● **Совєтський Союз** буцім-то помалу відкликає свої війська з Куби і має внедовзі проголосити, що нема там більше „ніодного совєтського вояка" — твердить західня преса. Водночас Москва хоче грати ролю посередника між Кубою Кастра і ЗДА, щоб довести до „нормалізації" взаємин між ними.

● **Комуністична Східня Німеччина** має тепер 450 радіостаниць, які заглушують західні передачі. Цікаво, що це діється тоді, коли інші східньо-европейські комуністичні країни, включно з Совєтським Союзом, злагіднили або цілком припинили акцію заглушування закордонних передач.

● **Англійська компанія**, що переговорювала з Кубою про продаж підіймальних кранів на суму півтори мільйона долярів, повідомила, що вона готова відмовитись від тієї трансакції, якщо вона має зіпсувати взаємини з Америкою. Американська компанія „Стіл" загрозила, що припинить достави своїх моторів до тих кранів, якщо англійці продаватимуть їх Кубі Кастра.

● **Південно-в'єтнамський прем'єр**, генерал Нґуєн Хан, буцім-то, за твердженням деяких американських журналів, післав французькому президентові де Голеві персонального листа з просьбою, щоб той припинив кампанію за „невтралізацію" Південного В'єтнаму, бо ця кампанія шкодить війні проти комуністичних партизанів, а зате Нґуєн Хан обіцяв скріплювати економічні й культурні взаємини Південного В'єтнаму з Францією.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Пам'ятник Замученому

У страхітливе лихоліття, що його переживала українська література під московським комуністичним режимом в 20-их і 30-их роках і що їх сучасник та очевидець поет Юрій Клен назвав „проклятими роками", загинули розстріляні або закатовані по тюрмах і контаборах Совєтського Союзу сотні українських письменників, мистців, науковців. Не зважаючи на проголошувані тепер регабілітації декого із тих замучених, про більшість із них невідомо — де, коли і в яких умовах вони загинули, де, в яких несходимих нетрах Соловок, Казахстану, Колими лежать їхні тлінні останки. Разом із багатьма письменниками загинула й їхня творчість — рукописи ще недрукованих творів, знищено їхні надруковані вже книжки. З тим більшим признанням треба вітати заходи рідних цих замучених письменників та мистців, щоб зберегти й утривалити їхню спадщину.

Тривкий пам'ятник одному з таких замучених — видатному українському поетові-неоклясикові Михайлові Драй-Хмарі — створено заходами його дружини й доньки, які видали любовно й дбайливо великим, майже 300-сторінковим томом книжку його поетичної і перекладної творчости. Видана в друкарні „Свободи" 1964-го року за редакцією Вячеслава Давиденка, попереджена ця книга вступною статтею Оксани Ашер про Михайла Драй-Хмару, як поета, і біографічним нарисом, в якому коротко й документально, на підставі збережених в родині рукописів і листів, представлено страдницький шлях Михайла Драй - Хмари.

Опубліковані в цих днях поза Україною, поезії Драй-Хмари є не тільки цінною позицією в літературному доробку доби „розстріляного відродження". Це водночас суворий акт обвинувачення нелюдському комуністичному режимові за проведене ним жорстоке і безоглядне спустошення в українських літературних рядах, що його показовим і характеристичним прикладом може бути трагічна доля Михайла Драй - Хмари.

Народжений в козацькій родині на Полтавщині і закінчивши відому колеґію Павла Галагана в Києві, а опісля Київський університет, молодий Михайло Драй - Хмара увійшов певним кроком і в українську літературу і в українську науку, даючи щораз нові твори в ділянці літературознавства, в оригінальній та перекладній поезії. Крім ряду наукових праць з історії української літератури вже в 1926-му році виступив він із збіркою „Проростень", що поставила його в перший ряд тогочасних українських поетів. За цим приходять нові й нові праці в наукових установах ВУАН, на сторінках літературрних журналів. Але всі вигляди на майбутні осяги, всі наукові й літературні пляни молодого письменника і науковця брутально нівечать московські терористи. За відданість українській літературі і науці Михайло Драй - Хмара попадає в 1933 році на якийсь час до в'язниці, а вже в 1935 році за ним замикається в'язнична брама на завжди. Засуджений на 5 років за „контрреволюційну діяльність", відбуває він свою каторгу в концтаборах Колими, де й помирає від знущань і непосильної праці 19 січня 1939-го року. Листи й вірші з того часу, що їх зберегли дружина й донька, залишаться найтрагічнішими документами в історії української літератури.

Такої долі, як Михайло Драй - Хмара, зазнали десятки й сотні діячів укрїнської літератури й мистецтва. Про це пригадує і змушує пам'ятати тепер книга його поетичної спадщини. І в цьому заслуга її видання.

Роковини хамелеона

З нагоди свого 70-річчя Нікіта Хрущов дістав з різних кутів світу „сердечні" привіти. Ступінь цієї сердечности різний. Найперше не слід забувати, що Хрущов є диктатором великодержави, яка, може, і стоїть на глиняних ногах, як стояла її царська попередниця, однак простягається від Балтики по Тихий океан і від Чорного моря по північний бігун, розпоряджаючи ядровою зброєю, що всилі знищити половину людства. Отож більшість тих ювілейних привітів є наслідком існування обов'язкової міжнародної куртуазії і того інстинкту, що каже з увагою дивитися на зуби і пазурі хижаків. Очевидно, нема чого говорити про лизунські чолобитні міжнародних комуністичних лакеїв, ані навіть про довгі і „сердечні" бажання Мао Тсе-тунґа.

Але між причинами бажань довгого життя Хрущову є також у декого щире переконання, що краще мати діло з Хрущовим, як з будь-яким новим виданням Сталіна з-посеред нинішньої кремлівської верхівки. Вашинґтонський дописувач „Ню Йорк Таймсу" Макс Френкел, який був довголітним кореспондентом того часопису в Москві і, між іншим, зробив першорядну оцінку совєтської виставки в Ню Йорку (що совєтські ґромадяни могли б побачити, на ній те, чого нема в Совєтському Союзі) — дав добру дефініцію прихильности американських керівних кіл до особи Хрущова: вона існує не тому, що Вашинґтон любить його, а тому, що знає його. Це знання стосується менше часу, коли Хрущов гатив черевиком об стіл в Об'єднаних Націях і коли перепачковував на Кубу атомові ракети, а більше з того часу, коли він горлає про мир, прославляє президентів Дж. Ф. Кеннеді і Линдона Джансона, державного секретаря Діна Раска і сенатора Фулбрайна за їх „реалізм" і твердить, що ґуляш — вище світової революції.

Признаючи рацію Діновi Раскові, що з погляду актуальних інтересів З'єднаних Держав треба робити різницю між такими комуністичними країнами як Польща Ґомулки, Юґославія Тіта, СССР Хрущова то камуністичний Китай Мао Тсе-тунґа, треба завжди пам'ятати, що Хрущов все ще залишається хамелеоном, і нема найменшої ґарантії, що він остаточно причалив до пристані „ґуляшу" і „мирного суперництва двох економічних систем". Треба йому признати дійсно вийняткову зручність і хист, що він не тільки зберігся почерез усі чистки сталінського періоду (ціною активного винищування всіх „ухильників" та витанцьовуванням гопака перед Сталіним), але й відсунув усіх конкурентів і залишився при владі, не зважаючи на всі невдачі своїх господарських експериментів та всі хамелеонські штучки в закордонній політиці.

А втім, саме ця „гнучкість", як її делікатно називає західня співіснувальна преса, є великою пересторогою для всіх, що в'яжуть свою політику із нинішньою „ґуляшовою" теорією Хрущова. Не знати дня ані години, коли він може перейти від теорій про мирне співіснування знову до теорій про необхідність угроблення вільного світу та від спору з Пейпінґом до замирення з ним — проти Заходу. При всьому своєму хамелеонстві Хрущов ніколи не вирікався цілі — опанування комунізмом всього світу і, ніколи не вирікався теорії ані практики про активне підтримування „визвольних рухів", себто комуністичної інфільтрації, терору і саботажу. І тому даремно жахаються деякі західні політики на думку: що буде, як не стане Хрущова? Якщо тільки ЗДА і ціле НАТО матимуть силу, що її треба буде боятися, то хох і не стане Хрущова — зміни не буде.

Богдан Галайчук

„ТРЕТЯ СИЛА" ПРОТИ СТРАТЕГІЇ ДВОПОДІЛУ

Буенос Айрес. — „Бразилія, — писав „Ню Йорк Таймс" з 2-го квітня, — країна безнадійно хвора"..

Організм безнадійно хворий, коли він не здатний сеґреґувати достатньої кількосси білих тілець крови, щоб перебороти інфекцію. Небезпека бразилійської недуги лежить у нездатності організму до „сеґреґування" розв'язки соціяльної кризи, не в об'єктивній трудності, яку та розв'язка насувала б. Об'єктивна трудність існує, наприклад, у пустинях, що лежать вздовж Тихого окену, залишаючи розмірно невеликі простори придатні для хліборобства та тим самим спричиняючи трагічне перелюднення села (явище, добре нам відоме із Західньої України). Щоб запевнити шматок хліба народним масам, не вистачить там реформи аґрарної, податкової і т. д., не вистачить справедливішого розподілу національного прибутку; необхідно величезних капіталів на штучне наводнення, щоб дати землю перувіянським індіянам, чи промислові варстати чілійським робітникам. Навпаки, у Бразилії не бракує землі придатної під плуг; якщо вірити даним усуненого уряду Ґулярта, проєктована ним земельна реформа перетворила б 15 000 000 злидарів на повновартісних хліборобів.

Різниця в тому, що у Чіле, Перу, як і у Венесуелі, виросла „третя сила", яка розпочала безпощадну боротьбу проти олігархії і комунізму, твердо змагаючи до революції — але до безкровної, згідно з конституцією; до основної перебудови анахронічної соціяльної структури — але згідно з концепцією „Матер ет Маґістра" та пляну Кеннеді, не з рецептою Маркса чи Кастра.

У найбільш драматичній формі виступила ця третя сила на історичну сцену в Чіле: олігархічний бльок розлетівся, олігархія зрезиґнувала з оборони своїх традиційних привілеїв, залишаючи на бойовиці лише комунофільський бльок та християнську демократію. Перший обіцяє хліб коштом свободи, друга — хліб із збереженням свободи. Вибір для робітника чи селянина не важкий, і тому є всі вигляди, що за кілька років комуністична небезпека буде в Чіле такою самою ілюзоричною, як, наприклад, у Франції чи в Італії.

Інша ситуація в Бразилії. Навесні 1952-го року був я в Ню Йорку на доповіді лідера бразилійської християнської демократії, тогочасного федерального міністра праці, Франка Монтера, і брав участь у прецікавих дебатах, що розвинулися після доповіді. Бразилійський міністер праці схарактеризував дві сили, об які розбивалися його зусилля поліпшити долю робітництва: з одного боку — запеклий спротив олігархії, з другого — запопадлива капіталізація того спротиву комуністичною демагогією. Мені стало ясно, що Франко Монтеро ніколи не міг мріяти про ролю його чілійського однодумця Монтальви; що ні його партія, ні будь-яка інша не могла встоятися як справжня „третя сила", не могла протиставитися відосередній силі, що споляризувала Бразилію між двома екстремами.

Та фатальна поляризація проявилася в останній кризі. Півмільйона католиків маніфестувало на вулицях Сан Павлью проти Ґулярта та його червоних союзників — але маніфестація та була іспірована консервативно - католицькими колами; тим часом союз католицького студентства пливе в комуністичному форватерові. З одного боку протикомуністична та протиґулярттівська більшість федеральних послів і сенаторів, з другого — комуністична контроля (без поважнішого суперника, як арґентинські перояісти або чілійські християнські демократи) в Генеральній Конференції Праці та в селянських ліґах.

Формальним, зрештою, оправданим, оґрунтуванням перевороту була деморалізація Ґулляртом військової дисципліни (провокативна амнестія для півтори тисячі морських піхотинців, винних у порушенні субординації), але загальновідомо, що була це лише іскра, яка безпосередньо спричинила експльозію здавна нагромадженого вибухового матеріялу. І що насправді розгра почалася від спротиву законодатної влади Ґуляртовому проєктові земельної реформи.

Не диво, що московський „Труд" з 3-го квітня записує переворот на рахунок лятифундистів, що подібну інтерпретацію зустрінемо, без сумніву, в усій лівій — не лише комуністичній — пресі, що Ґулярт сходить із сцени як жертва реакції, борець за хліб насущний для мільйонів злиденного, безземельного та малоземельного селянства. А враз із Ґулартом сходять із сцени його червоні союзники, очолені лідером компартії — Престесом, організатором Селянської Ліґи, Жуліно, та апаратом, що тримає в руках робітничі синдикати. Тобто хто за земельну реформу, той мимоволі за Ґулярта, а вслід за тим і за його комуністичних поплечників, хто проти комуністів, той проти Ґулярта та його земельної реформи.

Коли у недавньому бразилійському вирішному зударі, в конкретній дійсності, зарисувалася та дихотомічна проблема, то це успіх комуністичної стратеґії, яка по-мистецьки оперує геґеліянською діялектикою. Комуністи стараються споляризувати всі політичні сили вздовж одної осі, ставлячи громадянство перед двома альтернативами; самі виступають на бігуні, спритно змонтованому та пропаґандивно підретушованому, з очевидною перевагою з перспективи пересічного громадянина — який, практично, опиняється перед дилемою з одною альтернативою.

Перед другою світовою війною і під час війни монтували, у різних версіях, „народні фронти", з протифашистською, тобто демократичною, етикетою. Де комуністична партія не може виступати під власною фірмою, вживають тої самої стратеґії інфільтровані нею партії, з програмами, хемічно випраними від марксизму — так, як було це в Арґентині напередодні минулорічних виборів, коли то фріхеристи монтували так званий „народний фронт", стараючися вманеврувати туди всі демократичні партії, які вважали себе народними, не олігархічними, вільними від впливу чужих центрів, тобто Вашинґтону і — для збереження симетрії — Москви. А що пропротилежний бігун, антинародний, не зарисовувався спонтанно, приходилося підретушовувати його контури.

Фріхерівський тижневик постійно друкував статті не надто інтеліґентного консервативного лідера, який атакував рівночасно і ідею „фронту" і робітничі синдикати — викликаючи відповідну асоціяцію в читача. Були також поважні підозріння, що саме Фріхеріо у незвичайно дискретній формі, без відома заінтересованих, фінансував передвиборчу пропаґанду, до речі дуже інтенсивну, генерала Арамбуру, якого не можна було підхарактеризувати на усоблення її реакції і запроданства Волл Стрітові. Ми описали той геніяльний маневр у „Свободі" з 18-го липня м. р.

Очевидно — така діялектична гра куди легша на соціяльному бойовищі, ніж на чисто політичному, бо саме там комуністи є у своєму живлі, виступаючи як єдиний борець проти соціяльного визиску, щирий та успішний з єдиною надійною рецептою, достосованою до латиноамериканської дійсности, випробуваною на Кубі. Це — ключ для зрозуміння й оцінки латиноамериканських ситуацій, якого ми не раз вживали у наших статтях для виснення деяких парадоксів. Завдяки йому розуміємо, чому комуністи вели безпощадний реторичний наступ проти Бетанкура, а не, наприклад, проти Трухільо („Свобода" з 2-го лютого і 19-го квітня м. р.), або чому перемога червоних в одній чілійській окрузі, 15-го березня ц. р. дає поважні вигляди на християнсько - демократичну перемогу у загальних виборах, 4-го вересня. І чому не добачаємо вирішної проґри комунізму у прогнанні Жуона Ґулярта.

БЕЗСОННЯ

Я тут один.
Хай нині вам насниться,
Як під шатром
З ясних небесних смальт
Це місто засинає, наче птиця,
Поклавши чорні крила на
асфальт.

Трамваї мчать,
Видзвонюючи гучно.
Трамваї, як і я,
Живуть без сну.
І мокре листя ліпить власноручно
Холодний дощ по синьому
вікну.

Осіння ніч за вікнами лютує,
Зомлілі зорі падають на брук,
А місто спить —
Сьогодні я чатую,
На пульс йому
Поклавши пальці рук.

І дні мої вмирають, як
солдати —
Чужі нещастя — їхні вороги.
...Я у лікарні вчусь відповідати
За всі серця, що б'ються
навкруги.

ВІТАЛІЙ КОРОТИЧ

Т. Мацьків

ҐАЛІЛЕО ҐАЛІЛЕЙ (1564 - 1964)

Цього року ввесь культурний світ відзначає 400-ліття з дня народження великого італійського вченого, мислителя і революціонера у наукових дослідах — Ґалілео Ґалілея.

Народився він 15-го лютого 1564-го року в місті Пізі і був ровесником славного англійського поета Вілліяма Шекспіра. Деякий час студіював він у родинному місті медицину, а згодом переїхав до Фльоренції, де вивчав математику і займався механікою. Життя молодого Ґалілея у Фльоренції було тісно зв'язане з розвитком нових гуманістичних ідей, що так буйно розвивалися тоді на фльорентійському терені.

По закінченні студій Ґалілей вертається до Пізи, де дістає посаду професора університету. В 1592-му році переїздить до Падуї, де викладає в тамошньому університеті до 1610 року.

Своїми викладами та дослідами звертає Ґалілей на себе увагу в цілому світі. Винайшовши телескоп, він відкрив з його помічччю гористі пасма на Місяці і доказав, що т. зв. Молочна Дорога (Чумацький Шлях) складається з численних зірок. Далі досліджував він такі плянети як Венера, Сатурн, Юпітер та ін.

Однак найважливішим досягненням Ґалілея було те що він — на основі законів механіки та астрономічних обчислень доказав правильність теорії М. Коперніка, згідно з якою не Сонце обертається довкола Землі, а Земля обертається довкола Сонця.

Свої досліди та відкриття у ділянці астрономії і механіки Ґалілей описав у своїй праці „Зоряний вісник", яка придбала йому не тільки славу великого вченого, але й викликала велике заінтересування у науковому світі. Доказуючи правильність нової тоді теорії Коперніка, Ґалілей науково спростував загальноприйнятий тоді помилковий погляд Птолемея, що Сонце обертається довкола Землі.

Ясна річ, що такі революційні як на тодішній час твердження Ґалілея викликали гостру реакцію серед консервативних схолястиків, які спираючись на біблійні тексти, не тільки заперечували правильність теорії Коперніка, але й обвинувачували Ґалілея в ширенні єретичної науки. Справою заінтересувалася Інквізиція, яка визнала теорію Ґалілея єретичною і в 1616-му році поставила його твори на індекс заборонених книжок.

Заборона Інквізиції пригнітила, але не заломила вченого, Ґалілей, щоправда потайки, провадив далі свої досліди і по п'ятнадцяти роках написав знамениту працю п. н. „Діялог про дві основні системи світу", яка, згідно з тодішніми законами, мусіла перейти цензуру Інквізиції.

Цензурні органи робили авторові цієї праці різні труднощі, домагаючись, щоб він визнав теорію Коперніка як умовну. Ґалілей, знаючи, що як тільки його праця появиться друком, відступ у науковому світі буде неможливий, пішов на деякі поступки, і в 1632 році „Діялог про дві основні системи світу, Птолемея і Коперніка", побачив світ.

Не зважаючи на цензуру, твердження Ґалілея видалися заскорузлим схолястикам надто революційними, і у серпні 1632 го року папа Урбан VIII наказав цю працю сконфіскувати, а самого Ґалілея поставити перед суд Інквізиції, який засудив його як запеклого єретика.

Від смерти на кострі врятували Ґалілея деякі високопоставлені особи, а передусім те, що сам він, мавши вже тоді 70 років і бувши свідомим, що його чекає, відкликав свої твердження і покаявся.

Одначе і цим разом Ґалілей як правдивий учений не скапітулював, але далі продовжував свої досліди у своєму малому домику на передмісті Фльоренції. По десятьох роках, в 1638 році, у Ляйдені, в Голляндії, куди не сягала всевладна рука Інквізиції, вийшла його відома праця п. н. „Бесіди і математичні докази двох систем".

У „Діялогах" і в „Бесідах" Ґалілей доказував, що людина на основі досвіду може дійти до об'єктивного пізнання правди.

8-го квітня 1642-го року помер Ґалілей, що своїми дослідами кинув виклик традиційним догматичним схолястикам і своїми революційними твердженнями багато причинився до пізнання всесвіту. Через сто років після смерти Ґалілея встановлено його домовину побіч домовини безсмертного Мікельанджельо.

Труман викопав першу лопату землі під будову меморіялу в пошану Черчилла

Фултон, Мізурі. — Колишній президент Гаррі С. Труман в товаристві високих достойників 19-го квітня випопав першу лопату землі під будову Меморіялу в пошану довголітнього англійського прем'єра Винстона Черчилла. Цим Меморіялом має бути відбудова старої церкви, збудованої 300 років тому, і знищеної під час другої світової війни німецькими нацистами. В пивниці цієї церкви буде бібліотека ім. Черчилла і музей, в якому будуть зберігатися пам'ятки по англійському мужеві. Черчилл виголосив був свою історичну промову 5-го березня 1946-го року у Вестмінстерському коледжі, при якому була ця, знищена німцями, історична церква св. Марії, і в цій промові про „Залізну куртину", сказав тоді пророчі слова про те, що „тінь впала на перемогу союзників. Ніхто не знає, що Росія і її комуністична міжнародна організація зроблять. Від Щетина н. Балтиком до Трієсту н. Адріятиком тягнеться залізна куртина вздовж континенту". Труман згадав, що ця промова Черчилла зазначила в історії холодну війну, яка триває й досі.

Лука Луців

Т. ШЕВЧЕНКО — СПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ І ВОЛІ

(31)

Майже всі шевченкознавці з цих слів приходили до висновку, що Шевченко „втратив віру в козацькі ідеали, що . . . він додумався до інших думок про історичне минуле України, що осудив народні традиції, що аж тоді (1845) він почав виявляти правдивий патріотизм" („Інтерпретації", 87). Проф. Яр. Гординський у праці „Шевченко і Красінський" (ЗНТШ, т. 119-120, ст. 170-171) виразно написав, що в Шевченка „почався зворот десь в 1843 р. В тім часі наступила в світогляді Шевченка зміна, в якій він сам себе ясно освідомив, добачаючи в ній критицизм у відношенню до всього того, що раншe ворушило його серце". Подібно писав у згаданому виданні Шевченкових творів і Айзешток, якому здавалося, що тут „ясно видно критично-неґативне відношення поета до „славного" минулого України, надто до Гетьманщини, що заступило уже в той час у його колишнє безкритично-романтичне захоплення тією старовиною".

Акад. Ст. Смаль-Стоцький супроти таких пояснень написав: „Та ж уже в цій таки поемі все проти такого погляду не тільки промовляє, а прямо кричить! Тут тільки одне ясне: дуже критичне відношення поета — до Московщини й до її рабів з-між українців!" (ст. 103). Смаль-Стоцький арґументує свою думку так:

„Бо звідки ми знаємо, що Шевченко краще дивився на всіх гетьманів, або що історія Гетьманщини давніше видавалась йому прекрасною? Ні Іван Підкова, ні Наливайко, Павлюк, Тарас Трясило, ні Гамалія, ні Залізняк і Гонта (яких Шевченко прославлював у своїх творах, написаних до 1945-го року — Л. Л.) не були гетьманами . . . Поет тільки праведних гетьманів згадує в „Гайдамаках". А втім і пізніше ми бачимо в Шевченка дуже гарячі згадки про „праведних" гетьманів і про славу козацьку. Ми вже показали, що Шевченко, починаючи писати, знав історію України, знав особливо добре, що „було колись в Україні лихо танцювало", але знав іще ліпше, що хоч тоді: „журба в шинку мед-горілку поставцем кружляла", все ж „було колись добре жити на тій Україні", хоч би й як критично поставитися до давньої історії України, — все ж так добре, що супроти теперішнього пекла це був рай, бо це була **своя хата**, а на основі розуміння Шевченка це завжди річ найперша".

Шевченко і в „Посланії" згадує давню славу козацької України. Він не розчарувався в ній, він її не відкидає:

Я ридаю, як згадаю діла незабуті
Дідів наших. Тяжкі діла! Якби їх забути
Я оддав би веселого життя половину.
Отака-то наша слава, слава України.
Отак і ви прочитайте, щоб не сонним снились
Всі неправди, щоб розкрились високі могили
Перед вашими очима, щоб ви розпитали
Мучеників: кого, коли, за що розпинали!

Значить, поет закликає внуків, щоб пізнали славу українського народу, і щоб боролися за його волю, як це робили їх славні діди. Коли так станеться, тоді обнімуться українці як рідні брати, тоді усміхнеться заплакана мати Україна, поблагословить дітей своїх і поцілує їх „вольними устами", — це значить, що матиме вона національну волю. І тоді знов блисне давня слава України, якої зовсім не відрікається поет в цій поемі, як деякі коментатори гадають:

І оживе добра слава, слава України,
І світ ясний, невечірній тихо засіяє . . .

Та щоб це сталося, поет ще раз просить своїх земляків-українців:

Обніміте ж, брати мої, молю вас, благаю!

Розуміється, таке закінчення поеми не подобається Кирилюкові, бож тут Шевченко робить „ухил" направо в розумінні совєтського науковця. І Кирилюк старається виправдати автора „Послання", пишучи:

„Виникає питання, чому все таки Шевченко звертається далі до цього кола людей з закликами схаменутися, полюбити рідний край, чому він закликає їх: „розкуйтеся, братайтеся", чому нарешті, в кінці послання він ще раз кличе їх: „Обніміте ж, брати мої, найменшого брата" . . .

Кирилюк мусить відповісти на цей запит, бож він на цій самій 210-ій сторінці твердить, що „Шевченко перший втілив у реалістичних художніх образах ідею селянської революції, ідею революційної боротьби народних мас за скасування кріпосництва, за повалення самодержавства". (Про „свою хату" — не згадує . . .).

І Кирилюк, зацитувавши відповідне місце з 19-го тому творів Леніна, твердить, що це Шевченко звертався до панів тільки з тактичних причин, мовляв, хотів, щоб інтеліґенція і дворяни допомогли народові вести боротьбу. А поза тим Шевченко не звертався б до інтеліґентів . . .

Та ми знаємо, що так воно не було, що Шевченко зовсім не діяв за законами клясової боротьби, як твердять Кирилюк і автор праці „Сатира Шевченка" Ю. Івакін, який поемі „І мертвим і живим" присвятив цілий розділ (ст. 155-187). На 156-ій сторінці Івакін пише: „Шевченко закликав найбільш політично активну на той час частину українського суспільства до єднання з народом: „Обніміте ж, брати мої, найменшого брата" . . . „Розкуйтеся, братайтеся!"

Це правильно пише Івакін, але він не згадує про жадні тактичні ходи Шевченка, як це зробив Кирилюк. Івакін також не згадує, що Шевченко в цьому творі говорить і про політичну волю України, а не тільки про скасування кріпацтва. Івакін обмежує поему соціяльними мотивами, не бажаючи бачити в ній того найважливішого:

В своїй хаті своя правда і сила, і воля,

і також того, що

. . . оживе добра слава, слава України.

Івакін звужує значення Шевченкового заклику до земляків, кажучи, що „в умовах 40-их років XIX ст. такий заклик означав не що інше, як пропозицію включитися у боротьбу за знищення кріпосницьких відносин" (ст. 156), і далі (ст. 157) додає: „І мертвим, і живим . . ." загалом відповідало задуму автора. Твір в якійсь мірі сприяв консолідації сил, опозиційних до кріпосницького миколаївського режиму". Отже про національний зміст „Послання" Івакін зовсім не згадує, зате він „усучаснює" Шевченків твір таким ствердженням":

„Викривальна сила цієї сатири Шевченка виявилася такою могутньою, його портрет ліберальствуючого націоналістичного панства таким разюче правдивим, що його послання і сьогодні залишається нестаріючою зброєю боротьби з українським націоналізмом" (ст. 157).

Здається, більшої нісенітниці вже не можна придумати. Подумати тільки, український національний поет у 1845 році написав поему для того, щоб поборювати нею українських націоналістів! Тут варто пригадати, як у „Сні" московське панство товпилося на царському дворі коло Миколи І, щоб бути якнайближче коло самодержця:

Аж потіють, та товпляться,
Щоб то ближче стати
Коло самих: може вдарять
Або дулю дати
Благоволять; хоч маленьку,
Хоч півдулі, аби тільки
Під самую пику.

Ю. Івакін за свій винахід повинен від комуністичного начальства дістати цілу „дулю", і то „під самісіньку пику".

Цікаве, що і П. Приходько в книжці „Шевченко й український романтизм" (Київ, 1963, ст. 109) пише, що „Шевченко з обуренням (!) осудив в посланні „І мертвим і живим" славлення козацтва", що є, як ми вже бачили, незгідне з правдою. Це саме він те повторив, без доказів, на 243-ій сторінці: „Поет розвінчує, починаючи з середини 40-их років, в своїх творах романтичне прикрашення козацьких воєн та Запорізької Січі".

Ю. Івакін пише, що „І мертвим і живим" зберігає свою національно-політичну дієвість протягом більш ніж сторіччя". Це правда, хоч „Послання" не є, як думає цей шевченкознавець, „зброєю боротьби з українським націоналізмом". Наведемо про це думку акад. Смаль-Стоцького;

Степан Куропась

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Українська Кругольна Ліґа закінчила сезон окремим турніром 21 березня в Креґін Бовл. Участь в змаганнях за титул короля і королеви взяло 87 грачів, переважно 3-ої — 4-ої ґенерації американських українців з малою домішкою новоприбулих. Трофеї для королеви, короля і дальших чемпіонів змагань дарував Український Народний Союз. Відбулося два змагання о 6 і 8:30 вечором, а по них спортова вечеря, відкритий буфет на взір „Сморґаш - Борд".

Коли я о 11-ій вечором прибув до залі змагань, застав там молодих людей зі своїми дорослими дітьми в числі 150 осіб. Більшість з них я знав ще, як вони були активні в МУН і гетьманській організації. Роздачу трофеїв вміло перевела ентузіястка круглів головна радна Олена Олек. Королем змагань вийшов Вол. Подоляк, — предс. 35-го Відділу УНСоюзу і Союзового Дому Шикаґо — Південь, а королевою пані Ґавалюх, теж член УНС.

Новий король — це бувший голова Відділу МУН, який створив 398-ий Відділ УНСоюзу в Шикаґо. Південь, де секретарем був теперішній гол. контролер Петро Пуцило.

На імпрезі був присутній і взяв участь у змаганнях гол. контр. Петро Пуцило з дружиною і дочкою. Дочка відбула минулого року курс на Союзівці і зрадила мені тайну, що на слідуючий шкільний рік вона поїде до Риму на студії (тепер вона в Лойола). Союзовий організатор Микола Ткачук був на імпрезі з дружиною, і ми розійшлися о другій вночі.

Річні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу відбулися 2-го березня в Союзовому Домі. Збори виявили, що Відділові урядовці делеґати Відділів живо інтересуються справами Союзу, бо в дощевий вечер зі снігом на збори прибуло 50 людей. Зі звітів вийшло, що хоч діяльність Комітету була велика, результати морального і матеріяльного порядку їй не дорівнюють. Байдужість опанувала наш люд. Не було теж доброї співпраці всіх союзових урядників. Вибрано новий уряд з Миколою Олеком на чолі.

Найближчі завдання округи: роздача нагород-медалів ім. о. Грушки, що має відбутися на спеціяльній імпрезі, Союзовий День, Спортовий День, і Справа Організації Союзової, головно американського роду молоді, яка з браку товариського життя відходить від нас. Дальші пляни як двигнути Комітет зі стану великого занепаду будуть предметом нарад Екзекутиви Округи і головних урядовців.

Проф. д-р О. Кульчицький проректор Українського Вільного університету в Мюнхені, перебув в Шикаґо кілька днів і замешкав у своєї сестри і шваґра інж. Сиframework. Мав він зустріч з представниками НТШ, Академічним Клюбом і Християнським Рухом. Фреквенція мала 30—40 людей. Я був на бенкеті, що його влаштував Громадський Комітет в честь цього українського науковця і відомого психолога. Для присутніх 100 людей при вечері, яку влаштував Союз Українок, шановний гість мав доповідь на тему „Структура української науки і її завдання у вільному світі". Тема цікава, та на жаль була переплітана тяжкими поняттям психологів Тойнбі, Юнґа і соціологів Спрінґера, Геґеля та Шлемкевича. Був це науковий доклад і люди „невчитані" в предмет, не могли слідити за думками професора.

В українському світі є голоси, які твердять, що практика щось варта, а теорія є мертва. Філософ Геґель твердив зовсім протилежне. Він доказуваяв, що теорія доказує більше, а а що воно так— доказує теоретичний марксизм. По війні в часі автоматизації, і наука переходить метаформозу.

З викладу ми довідалися, що Український Вільний Університет не має взагалі студентів, а має лише професорів, які працюють науково, пишуть твори, і нема кому їх видавати. Німці ставляться прихильно до української науки і завдяки різним депутаціям, що ходять і просять про поміч, дають 40,000 марок річної субвенції для УВУ. За ті гроші — 8,000 долярів не можна нічого видавати. Але німці дають дві - третіх дальших дотацій, як що українці зложать одну третину. За кожного зібраного українського доляра — німці дадуть два на українську науку. Тому збірки в Америці є важні. На бенкеті зібрано 855 долярів готівкою, а 200 долярів деклʼяраціями. Професор попрощався з присутніми словами „До побачення на Конґресі Вільних Українців".

Дві пані докторові мали зі мною розмову на тему мойого репортажу в „Хроніці" про нетовариську поведінку одної пані відносно союзових організаторів. Казала одна: треба було навести прізвище тієї пані докторової, а то падає тавро нетактовности на других лікарів. Протестувала друга: Не сумніваюся в правдивість репортажу, але навіщо це було видвигати? Я обіцяв обом паням, і вони згодилися на це, що я напишу ще раз про ту справу. Згодилися обі, що призвіща видвигати не треба і що газета і репортажі мають вірно представляти життя громади без славословія і кадила. Але — просили написати, що пані докторові є проти такого нетактовного поступовання одної з них, вони УНСоюз люблять і його організатори чи урядовці мають все вільний вступ до їх домів і є бажаними гістьми. Коментую це з приємністю!

Призабутий ювілей — це 30-ліття Української Світової Виставки з нагоди Століття Поступу і існування міста Шикаґа в 1933 р. Незамітно йдуть роки за роками і Великий Чин американської України з перед 30 років йде в забуття. На бенкеті „Свободи" стрінув мене д-р Сіминович і в присутності головного радного Тараса Шпікули пригадати мені, що я пишу про все, а 30-ліття Української Світової Виставки з 1933 р. призабув.

Д-р Сіминович був головою Виставки, Тарас Шпікула директором, а я секретарем. Було б про що писати. Два мільйони людей відвідало українське село павільйон, між ними і бувший президент Гувер. Збанкротували поляки — державний народ, і не докінчили будувати свого павільйону, чехи мали лише станок, а бездержавний український народ без субвенцій свого уряду, лептами американських українців, які щойно пробуджувалися з фінансової скрути, зложили поверх $ 100,000 на павільйон, експонати, мистців, ресторан. І хоч закінчення на другий рік не було славне, то слава першого року не пропала. Ми там мали все, включно до козака, що стояв на варті в брамі українського села (він живий ще, — звичайно союзовець).

Щоб писати про те все, треба багато часу не лише на писання, але і на збирання документів і знимок, бо протоколи засідань дирекції є в Канаді в Осередку Культури і Освіти. Чи знайде та справа свого хронікара і історика? Український Народний Союз і Робітничий Союз відограли в тому ділі велику ролю і добре було б знати всім добрим людям, а головно тим, що вважають Союзи лише асекураційними установами. Без Союзів не було б вистави, бо українські політичні організації цього були б не зробили. Наша молитва „Боже, нам єдність подай" — ще Всевишнім не є вислухана. А щоб так сталося, треба вдаритися в груди і щиро Господа просити, а не пісонькою взивати Ім'я Його надармо! Але обіцяю, що як стану емеритом і заживу на фармі, буде час написати таку гарную українсько - американську епопею!

Окружний Комітет У. Н. Союзу має нову управу на 1964 рік на чолі з Миколою Олеком і Т. Носієвичем на чолі. Нова управа буде мати багато праці, коли взяти до уваги, що округа має дати 1,000 нових членів в ювілейному році. Не треба багато мітинґів, а більше праці. Наладнання співжиття з сусідами Пулман, Середний і Далекий Південь, Гемонд, Ґері, Джоліст. Союзовий День чи імпреза має піднести У. Н. Союзові престиж. Звичайно не можна сподіватися чуда і зразу великих успіхів. Треба довшої праці. До помочі Окружному Комітетові все були готові головні урядовці і співпраця на тому полі дасть результати і поширить працю округи на дальші громади стейтів в околиці Великих Озер — Висконсин і Індіяни. Звичайно, будуть і перешкоди. Та в життю все так буває. Життя без пригод робить людей і організацію, сонними і непродуктивними! Збори Окружного Комітету будуть відбуватися в Союзових Домах на Вестерн, Шикаґо і 51-ій вул. за чергою, бо в тих трьох районах є скупчення союзових Відділів.

Міжнародний Фестиваль під знаком Тараса Шевченка

Філядельфія. — Тисячі американців з міста й околиць матимуть нагоду запізнатися ближче з життям та творчістю Кобзаря України, Т. Шевченка під час Міжнародного Фестивалю, що його в рамках Ярмарку Народів, при активній участі української групи, влаштовує Центр Служби Національностям (Міжнародній Інститут) в Конвеншен Голл, в суботу 25-го і в неділю 26-го квітня.

Участь у фестивалі беруть 45 національних груп, з яких українська буде найкраще репрезентована. Підготовою української участи займається Окружна Рада Союзу Українок Америки під проводом п-і Вероніки Цегельської. Їй помагає Громадський Комітет під протекторатом Відділу УККА.

У програмі Базару Народів, який проходитиме під гаслом „Весняні Фестивалі", намічені виступи дітей Школи Українознавства при парохії св. Покрови під мистецьким проводом Миколи Бойчука (субота 25 квітня ц. р., в год. 12-ій вполудне) і виступи членів „Пласту" (під проводом Наталії Масюк і ГаліСаґатої), членів СУМА (під проводом Мирослава Солтиса) і членів ОДУМ під проводом Віктора Литвиненка), в суботу 25-го квітня ц. р., в год. 8-ій веч. Під час вечірнього виступу згадані молодечі групи виступлять окремо, а у фіналі об'єднано під мистецьким проводом Миколи Бойчука. Генеральна проба учасників українських молодечих груп, які виявили взірцеву співпрацю вартну похвали, випала знаменито й знайшла повну апробату представників Міжнародного Інституту. Всіх учасників танцювальних груп, які будуть одягнені в прекрасні київські, полтавські, цульські й лемківські народні строї, буде понад 100 осіб.

Про український виступ на Фестивалі повідомляє тепер кожного ранку радіостанція WPEN, яка передає награну на маґнетну ленту, голос Олі Цегельської в українській та в англійській мовах. Українська рекляма на телевізії, канал ч. 3, буде запрезентована виступом танцювальної групи ОДУМ.

Крім танкових виступів, українська група запрезентує виставу українського мистецтва, що буде влаштована стараннями Кооперативи „Базар" у Філядельфії (керівник Стефанія Пушкар), а Ірина Мадай демонструватиме писання писанок.

Цього року Базар Народів влаштовується щодва роки, українська участь у Міжнародному Фестивалі буде під знаком Тараса Шевченка і складовою частиною святкувань Філядельфійської громади у 150-річчя народин Великого Кобзаря. Завдяки ввічливості Комітету Пам'ятника Шевченкові на Фестивалі буде виставлений модель пам'ятника Тараса Шевченка роботи Л. Молодожанина, що буде відкритий 27-го червня ц. р. в столиці ЗДА, Вашингтоні. Фотографія цього пам'ятника буде поміщена на спеціяльно виданій книжці, що її редагує пресово - інформаційний референт української групи ред. Мстислав В. Дольницький. На зміст брошури складаються біографія Т. Шевченка, інформації про Україну й українців, фотографії зразків українського народного мистецтва, огляд життя та діяльности українців у Філядельфії і мапа України. Твори Шевченка та про Шевченка і „Україніка" в англійській мові будуть показані на Виставці Книжки, організацією чого займається д-р Р. Кос. Крім того буде влаштована виставка української преси у вільному світі (керівник М. В. Дольницький). У влаштованні виставки помагає активно Студентська Громада під проводом студ. Романа Шведа, мол.

Видана заходами УККА і надрукована Державною Друкарнею ЗДА книжечка „Тарас Шевченко, Юроп'с Фрідом Файтер", будуть роздані безкоштовно.

Цілістю української програми на Міжнародному Фестивалю у Філядельфії керуватимуть Микола Бойчук і Володимира Ценко, а зв'язковим між українською групою та Міжнародним Інститутом є член дирекції цього Інституту д-р Микола Ценко.

Харчовою ділянкою, завданням якої є приготовити й продавати українські страви, займаються Анна Сивуляк і Іванна Гентош. Показом великоднього, заставленого стола займатиметься Ольга Михалюк.

Накінець варто зазначити що місцеві організації відгукнулися на заклик Управи Відділу УККА й помагають фінансово при виданні української книжки на згаданий Ярмарок Народів. *Н.Н.*

З ТЕАТРУ

„Ой Морозе Морозенку" у Філядельфії

Був я оце вдруге на виставі „Ой Морозе, Морозенку . . ." Григора Лужницького, в поставі Володимира Шашаровського, яку ставить саме тепер Театр у П'ятницю" у Філядельфії і не можу вийти з дива, чому досі ця п'єса не мала жадного більшого відгуку в нашій пресі, хоч вповні на це заслуговує. Заторкає вона мало відому сторінку нашого історичного минулого; участь спольщеної української шляхти по боці Богдана Хмельницького у його повстанні проти Польщі, показуючи шляхетну постать молодого польського шляхтича з українського роду Станислава Мрозивицького, який, шукаючи правди і справедливости, пристає до Хмельницького і під прізвищем Морозенка дуже швидко здобуває пошану між народом і у козаків за свою шляхетність і за свої геройські вчинки.

Виставу підготовив режисер Шашаровський незвичайно старанно, у добрій акторській обсаді, з гарними декораціями, які підготовив не менш старанно Олександер Гранат, з чудовими стилевими костюмами та світляними ефектами. Хоч на прем'єрі дещо не дописали слухові ефекти як стріли, відгомін атаки козаків на замок, спів за сценою, то на третій виставі, яку я відвідав у друге, все вже йшло гладко і чисто.

Гра акторів без закиду, та на чоло ансамблю вибивається своєю грою відома драматична артистка Марія Степова - Карп'як, створивши постать матері Морозенка з притомою їй дискретністю та пластичністю. Вона показала в цій невеличкій, але трудній ролі широчезну скалю свого небуденного акторського таланту. Трудну ролю Морозенка грав Євген Левицький. Його Морозенко був гордий, рішучий у своїх постановах, але шляхетний у своїх вчинках. У сцені з матір'ю при кінці другої дії своєю грою він дорівнював М. Степовій - Карп'як. Шляхтянку Остроленцьку, горду польку грає Юлія Шашаровська, і коли на прем'єрі почувалася в неї певна зв'язаність, то на третій виставі вона вже провадила свою ролю свобідно, підкреслюючи з умінням риси гордої польки-шовіністки. Христина Озарків в ролі молодої наївної панянки, що рада б зазнати романтичної пригоди навіть з ворогом, щоб він був тільки красунь, показалася дозрілою акторкою. На увагу заслуговує Володимир Мельник в ролі каштеляна, він створив переконливий тип чванькуватого, боязливого шляхтича. Володимир Шашаровський як Шуліка створив цікаво накреслений образ старого, досвідченого в боях козарлюги, що під маскою безжурности, а навіть байдужности до довкілля, скриває свій досвід і уміння вийти з кожної критичної ситуації оборонною рукою. Володимир Карп'як в ролі поручника Остроленцького, як досвідчений актор, провів цю невеличку, але важну ролю чітко і з темпераментом. Епізотичні ролі батька Морозенка і Джури виконали актори Василь Сердюк і Сергій Кожухар і своєю грою доказали зайвий вже раз, що для доброго актора немає малих ролей. Два молоді адепти театрального мистецтва Юрій Гнатюк і Борис Шашаровський у ролях козаків не посоромили своїх старших колег.

Вистава варта цього, щоб на неї подивитися, має велике виховне значення, і її масово повинна відвідувати молодь, хоч і для старших вона дає багато мистецької насолоди.

І. Д-ий

Студійні Дні СФУЖО в Ню Йорку

(Тема: українська жінка сучасности)

З нагоди 15-ліття Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, відбулися в Ню Йорку студійні дні, заходами Окружної Ради СУА і 1-го Відділу Українського Золотого Хреста в днях 4 і 5-го квітня в Українському Інституті при 79 вул. Схід.

Програму першого дня відкрила голова Окружної Ради СУА п-і Наталя Чапленко, вітаючи містоголову СФУЖО на Америку п-і Олену Лотоцьку, президента в екзилю д-ра Степана Витвицького і присутніх.

Пані О. Лотоцька дала огляд праці СФУЖО на протязі 15 років. Ред. „Нашого Життя" і „Вістей" СФУЖО Лідія Бурачинська доповідала на тему „Із проблем українського жіночого руху".

Прелеґентка сягнула до початків організаційного життя української жінки, згадала про Наталю Кобринську, про перше „Товариство Руських Жінок" та альманах, виданий Н. Кобринською. Змагання української жінки до свободи і рівноправности були такі сильні, що вона знайшла дорогу навіть до рядів УСС-ів.

Друга світова війна викинула українську жінку з рідної землі. Вона знайшлась в чужих краях, де починає творити жіночі гуртки, які розрослися в жіночі організації. Так виникло СФУЖО, яке поставило собі за мету допомогти поневоленій батьківщині.

Другий реферат виголосила д-р Галина Лащенко на тему „Держава і дім". Пані Лащенко обговорила положення молоді на Україні, її русифікацію та вивоження цілих родин на Сибір. Зупинялась на українській молоді в Америці, яка скорим темпом денаціоналізується. Закликала матерей до плекання рідної мови вдома. Денаціоналізації сприяє також брак всяких зв'язків з рідним краєм. В 1964 році українська молодь не знає про події в Україні, а українські письменники, щоб не наразитись владі, пишуть книжки і видають літературні твори, опоганюючи провід еміґрації та її героїв. Прелеґентка агадала також про першу іміґрацію на Чехословаччині, якій вдалось виховати молодь в українськім дусі, другій нашій еміґрації по другій світовій війні це приходить трудніше. Радить старатися про вищі школи з українською мовою навчання, як було це на Чехословаччині.

Слідуючий реферат виголосила п-і Олена Трофимовська, референтка економічних справ СФУЖО на тему: „Соціяльно - економічне становище жінки в УРСР". Вона говорила про фахи, в яких жінки працюють. По її обчисленнях 72 відс. жінок працюють поза домом. В жіночих руках є освіта, жінки займають високі становища в медичній ділянці, але на керівних становищах жінок майже нема. Жінка змушена працювати поза домом, тому в Україні є більше дитячих ясел, як деінде. Ті ясла є в руках жінок.

Останній реферат виголосила мґр Ірина Пеленська, пресова референтка СФУЖО і редакторка бюлетеню „Українці в світі". Темою реферату було: „Політичне і громадське життя українки в УРСР". Пані Пеленська обговорила тяжке положення жінки в Україні і використовування її державними чинниками. Жінка в Україні виконує найтяжчі роботи, працює при будові, при чищенні і прикрашуванні вулиць, жінки є свинарками і доярками. Референтка говорила в рефераті про адміністраційний устрій УРСР. Жінки є лиш в нижчих політичних організаціях. Вільних жіночих журналів ані організацій нема.

По рефератах відбулась дискусія, в якій забирали слово п-і: І. Падох, С. Пушкар, О. Трофимовська, М. Демидчук та інші. Програмою першого дня проводила вміло мґр Олена Процюк.

Другого дня в неділю відбувся панель, в якому взяли участь мґр Марія Квітковська — містоголова СФУЖО на Америку, і інж. Стефанія Пушкар — програмова референтка СФУЖО мґр Ірена Пеленська — пресова референтка, Олена Трофимовська і мґр Олена Процюк, референтка зв'язків. Модератором була д-р Наталія Пазуняк.

Панель отворила голова 1-го відділу УЗХ п-і Бойдуник. Вступне слово виголосила мґр Марія Квітковська. Д-р Н. Пазуняк ставила питання, а члени панелю відповідали. На питання про працю і досягнення СФУЖО відповідала інж. С. Пушкар. Ціль СФУЖО об'єднати українське жіноцтво в цілому світі і дати йому одну мету. Про суспільну опіку і як вона діє в теперішніх часах відповідала мґр М. Квітковська. На питання з ділянки культ - освітньої відповідала д-р Зофія Карпінська, культ - освітня референтка СФУЖО. Ціллю культ-освітньої референтури є втримати українську духовість і передати молоді віру і мову батьків. На запити з ділянки міжнародних зв'язків давала відповіді мґр Олена Процюк. СФУЖО є членом Світової Жіночої Федерації. На запити про стан господарський жінки в Україні дала відповіді п-і О. Трофимовська. Вона також радила впровадити бюджет в родинах, старатися про більше стипендій для дівчат, які студіюють і добиватись однакової платні для жінок. Про пресу та інформацію членок СФУЖО говорила мґр І. Пеленська. Пресова комісія має секцію журналісток СФУЖО. Також має свою сторінку в „Нашім Життю". Під кінець панелю п-і О. Трофимовська віддала думку висловити признання жінкам в Україні за їх витривалість і поставу.

Привіти прислали УКК, НТШ, УВАН, голова СФУЖО п-і Олена Залізняк і пані Марія Лівицька, дружина покійного президента Андрія Лівицького. Присутні користали з обильного буфету, який був у заряді пань Окружної Ради СУА і 1-го Відділу УЗХ.

Марія Демидчук
прес. реф.

УВАН в Канаді відзначила 400-літній ювілей В. Шекспіра

5-го квітня, о год. 2-ій, відбулася спеціяльна сесія УВАН для відзначення 400-річчя з дня народження великого англійського поета - драматурга Вілліяма Шекспіра. В слові про Шекспіра президент УВАН, проф. Я. Рудницький, поінформував присутніх про всесвітні заходи в святкуванні цього ювілею, спеціяльно в країні його народження, де на святі будуть представлені всі нації з їх державними прапорами, і покищо питанням є, чи буде представлена Україна заходами українців у вільному світі, а також і урядом УРСР. Звернув увагу на те, що в шекспірівських бібліотеках, які він оглядав, не було ще жадних перекладів творів Шекспіра на українську мову чи праць про нього в українській мові. На сесії ухвалено вислати до шекспіріянської бібліотеки в Стретфорді, в Англії, том перекладів Т. Осьмачки „Макбета" та „Генрика IV", з дедикацією від УВАН та за підписами присутніх на сесії.

Гість в УВАН від словаків

В неділю, 5 квітня, до УВАН завітав її член, професор Я. М. Кіршбавм, в супроводі п. В. Куцька, представника Словацької Народної Ради у вільному світі, головою якої є проф. Кіршбавм. УВАН видала вже дві праці проф. Кіршбавма з поля славістики і прийняла до видання ще одну його працю.

Замість квітів на могилу
сл. п. **МИКОЛИ ТИХОНЯ**
народжений в с. Терпилівка, пов. Збараж, Україна, який упокоївся в Бозі по тяжкій і довгій недузі 3 квітня 1964 року, член Б-ва св. о. Николая 191 Відд. УНСоюзу в Трой, Н. Й. і похований на цвинтарі Укр. Прав. Церкви св. о. Николая,
складаю 10 долярів на Пам'ятник Шевченка в Вашингтоні.
Братанич Василь ЗАХАРЧУК
з Binghamton, N. Y.

ХРОНІКА ТРЕНТОНУ, Н. ДЖ.

Різдво Христове і Новий Рік зустрічала цього року наша громада подвійно: католицькі парафії св. Йосафата та св. Марії (питсбурзька дієцезія) по новому, а дві православні парафії: св. Юрія Переможця та Пресвятої Тройці, по старому календарі. — Святкування Різдва Христового пройшло врочисто. Церкви були заповнені вірними, колядники ходили з „Колядою" (подвійно знову, „за традицію" — „на все і на вся", тільки не на ЗУАДК, ні на УККА) та подвійно зустрічали ми Новий Рік, чи пак за всіма правилами хореографічного мистецтва — відтанцювали ми раз Сильвестра, а раз Маланку. І з того приводу були всі вдоволені.

„Коляда на УСО „Тризуб" у Філядельфії, котрою займався Сильвестер Петруняк, дала $ 97, які повністю передано на статутові цілі УСО „Тризуб" у Філядельфії. Жертводавцями були: — інж. Дмитро Кузик $ 20, мґр. Іван Костюк $ 10, Сильвестер Петруняк і Любомир Лампіка $ 4, інж. Іван Гафткович, Яків Вайгардт, Михайло Мартиненко, Степан Білик — по $ 3: Іван Галик, Олекса Яремишин, Михайло Волинець, Петро Булат, Андрій Галайдіда, Василь Бойчук, Микола Колодій, Іван Зрада, Григор Пилип'як, Володимир Маркевич, Іван Фурик, Богдан Дубик, Євген Гец, Микола Ніс — по $2: д-р Зиновій Гіль, д-р Володимир Коропей, Борис Гуляй, Олександер Харків, Іван Грабовський, Михайло Ізюбас, Матерацький, Дяків, Прокіп'юк — по $ 1.

Український Публіцистично-Науковий Інститут — Осередок в Трентоні, якого співосновником і першим головою був покійний інж. Андрій Дев'янко ,відбув свої річні Загальні Збори 8-го грудня м. р. На зборах обрано нову Управу з головою інж. Ярославом Татомиром на чолі. Членами Управи стали: д-р Богдан Корчмарик, інж. Іван Микитин, д-р Зенон Гіль, д-р Теодозій Сендзік, мґр. Дарія Кузик та п. Ніна Самокишин.

Федеральна Кредитова К-ва „Самопоміч" — відбула свої річні Заг. Збори 19-го січня. Кооперативу очолює Євген Ґец. Мала вона в звітовому році 265 членів та уділила255 позичок на загальну суму $ 65,000. Загального касового обороту було $ 126,000. Із опублікованого фінансового звіту не можна було доглянутись скільки долярів Кооператива асиґнувала на українські культурно - освітні, релігійні чи допомогові цілі.Членами Управи К-ви в поточному році осталися, або були на Заг. Зборах обрані: мґр. Богдан Ковшевич — заст. президента, голова „Едукаційного Комітету" та член Контрольної Комісії, мґр. Ірина Бованко — секретар і скарбник, Іван Ґалик — заст. скарбника, Олекса Яремишин — член Управи, Іван Самокишин, інж. Роман Ґуляй, Петро Булат — члени Кредитового Комітету та Олександер Харків, Дмитро Щапочка — члени Контр. Комісії.

Січневі Роковини присвячені 45-літтю Соборности Українських Земель і 46-літтю Незалежности Української Народної Республіки, були відзначені цього року 26-го січня „Стяточною Академією" та попереджені торжественними Богослужбами в намірення Українського Народу в його Державности, відправленими у трьох місцевостях українських церквах. В програмі „Святочної Академії" була доповідь ред. Миколи Степаненка, виступ Жіночого Хору місцевого Відділу СУА під кер. п. Ірина Бованко, музичне тріо (дві скрипки і віоля) під кер. проф. Володимира Тритяка, сольоспів і деклямація п. Івана Самокишина (акомпаніямент п. Христя Ковшевич-Дурбак), читання уривків з Універсалів і Проклямації „Українського Дня" губернатора стейту Ню Джерзі та виступи української молоді, згуртованої в місцевих молодечих організаціях СУМА, Пласт, ОДУМ і Секції Укр. Православної молоді. Молодь Пласту і СУМА відзначила Роковини окремим „Січневим Апелем". В дні 22-го січня на будинку міського управління та на деяких будинках місцевих установ і приватних домів, маяли поруч американського, це й українські прапори, а в місцевій американській пресі були про ці святкування короткі згадки з фотознимкою української делеґації в мейора міста.

Шевченківські Роковини — були відзначені українською молоддю місцевих шкіл українознавства при церкві св. Йосафата, св. Юрія Переможця та при Українсько - Американському Демократичному Клюбі—окремим „Концертом молоді", що відбувся в суботу, 26-го березня ц. р. в залі парафії св. Йосафата. У програмі були деклямації, співи, та окремі виступи шкільної дітвори.

„Шевченківська афера" з перейменуванням вулиці Дуц Евню на Бульвар ім. Тараса Шевченка, про що свойого часу звітувала „Свобода" (гл. ч. 224 здатою 23 листопада м. р.), закінчилася несмачним епілогом, з якого українці можуть винести науку. Місцеві американці, мешканці Дуц Евню та довколишних вулиць, вуличними демонстраціями та пресією на Громадський Комітет Гемілтонського району, в якому є положена Евню Дуц, і при допомозі місцевих двох американських щоденників, вийшли у цьому нерівному бої за збереження старої, історичної назви вулиці переможцями.

25-ліття Державности Карпатської України — відзначено в нашому місті 22-го березня. Цього дня відбулися в трьох місцевих українських церквах Торжественні Богослуження в намірені Українського Народу, Його Державности та його майбутнього, як також відправлено Заупокійні Панахиди за спокій душ героїв Карпатської України — карпатських січовиків та її Президента бл. п. Монсіньйора о. д-ра Августина Волошина. Ввечері цього дня, в залі парафії св. Йосафата, при 1195 Дуц Евню, відбулася Академія з доповіддю д-ра Вінкентія Шандора з Ню Йорку. Академію відкрив голова Карпатського Союзу д-р Іван Микитин (старший), а на програму вечора зложилися: збірна деклямація сумівської молоді, деклямація пластунки Миросі Глушок, фортепіянове сольо — пластунка Марійки Гафткович та виступ Жіночого Хору СУА — під кер. п. Ірини Бованко. Влаштуванням цих Роковин займався місцевий Відділ Карпатського Союзу при співучасті усіх місцевих організацій. Дохід із стяткувань призначено на покриття коштів друку книжки про Карпатську Україну англійською мовою — д-ра Петра Стерча.

Христове Воскресіння — (по новому календарі) відсвяткували члени парафії св. Йосафата незвичайно урочисто та в піднесеному християнському дусі. 15-22 березня, в церкві св. Йосафата відбулася Св. Місія з реколекційними науками, які провадив о. Володимир Красєвський, протоігумен оо. Редемптористів з Вінніпегу, Канада. До св. Сповіді і Св. Причастія приступили всі члени Парафії. У Великому Тижні були відправлені усі, приписані Церквою, Богослуження, а в Велику П'ятницю і Суботу при Плащениці і Божому Гробі відбували дижур членкині Церковного Братства і тримали стійку пластуни і сумівці. В Воскресну Неділю, 29-го березня, на світанку відправлено традиційну Воскресну Увреню з процесією довкруги церкви та свяченням пасок. Під час усіх відправ співав новозорганізований хор парафії під кер. Степана Шилкевича, а після Богослужб, в усі дні Великодня, на просторому прицерковному майдані, молодь виводила традиційні гаґілки. В неділю, 12-го квітня члени парафії відбули своє традиційне Свячене, на якому були гостями о. совітник Василь Танчак, парох церкви Рождества Пречистої Діви Марії в Ню Бронсвік, та представник Головної Управи СУК „Провидіння" — мґр. Теофіль Кульчицький з Філядельфії.

Сходини громадян м. Трентону й околиці відбулися 11 квітня в залі Парафії св. Юрія Переможця. Сходини скликав Відділ УККА під головством д-ра Теодозія Сендзіка. Доповідачами на сходинах були: проф. О. Татомир (СУМА), мґр. Ірина Бованко (СУА), майор Максим Скорупський (ОДВУ), інж. Любомир Онишкевич (Пласт) та мґр. Роман Ганінчак (ООЧСУ). Доповідачі і дискутанти застановлялися над питанням наладнання співпраці поодиноких місцевих установ і організацій довкруги спільних дій місцевого Відділу УККА. Приявних на сходинах було 50 осіб.

Зустріч громадянства з Уласом Самчуком — свідбулася стараннєям місцевого Осередку Українського Публіцистично - Наукового Інституту, 12-го квітня в залі парафії св. Юрія Переможця. Наш найвидатніший під сучасну пору у вільному світі, письменник Улас Самчук, що проживає в Торонті виголосив доповідь „Літературні проблеми в УССР і в нас". Після зустрічі були запити й дискусія. Зустрічею проводив., вітаючи Гостя та даючи знаменитий перекрій письменницької, публіцистичної та громадської діяльности письменника — д-р Богдан Корчмарик, місто-голова УПНІ. Зустріч пройшла з успіхом завдяки солідній підготовці організаторів, а зокрема п. Анни Бойцун, що, закінчивши студії в Сиракюзькому університету, тепер пише працю про літературну діяльність Уласа Самчука, та була головним організатором імпрези. Дохід із зустрічі передано в користування письменника для покриття коштів видання його чергових, готових до друку праць. Серед дружньої атмосфери земляків з Волині, друзів і приятелів та місцевих громадян, в гостинному домі пп. Бойцунів п. Улас Самчук провів два дні, виїжджаючи з Трентону до Савт Каролайни та інших стейтів ЗДА.

Відійшли у вічність: в січні ц.р. трентонська громада прощала на вічну дорогу бл. п. Петронелю Виноградник дружину архітекта і заслуженого члена нашої громади п. Андрія Виноградника та матір мгр-а фармації Богданни Виноградник Осадци, учительки парафіяльної школи при церкві св. Йосафата, активного члена нашої громади. Бл. п. Петронеля Виноградник померла 13 січня, похоронена на місцевому цвинтарі св. Марії. 21-го січня помер ненадійно у своєму помешканні в Морісвіл, Па., заслужений член нашої громади, уродженець Закарпаття, кол. посол до Сойму Карпатської України та видатний громадський діяч Закарпаття, сл. п. Іван Ігнатко. Смерть цього українського громадянина відзначила наша громада величавими похоронами, на ких явилася чисельно сумівська молодь, якої Покійний був гарячим приятелем, батьком і опікуном. Вічна Їм Пам'ять!

Юко

Д-р Іляріон Калиневич

Можливості праці в бібліотекарстві

Від 12—18 квітня американська суспільність відзначає Національний Тиждень Бібліотеки. Появиться чимало статтейтей та пропаґандивного матеріялу на теми читання й бібліотек. Не від речі буде поінформувати і українського читача на цю тему, а зокрема при можливість праці в ділянці бібліотекарства.

Коли мова про бібліотеки, то виринає перед нами образ публічної бібліотеки. Публічні бібліотеки відіграють поважну ролю в американському суспільстві. Вони є центрами інформацій.

Шкільні й університетські бібліотеки нам знані з наших студій. Проте мало відомі нам т. зв. спеціяльні бібліотеки, які під теперішню пору відіграють поважну ролю в цілому світі. Публічна бібліотека має за обов'язок задоволити інтелектуальні потреби якнайширших кол громадянства у всіх ділянках знання, то спеціяльна бібліотека старається задоволити потреби меншого гуртка кваліфікованих людей, зацікавлених якоюсь спеціяльною ланкою знання. Сюди належать дослідники й науковці. Спеціяльні бібілотеки повстають при наукових або дослідних інститутах, університетах, шпиталях, музеях, банках, фабриках, летунських фірмах тощо. Головним інструментом в публічній бібліотеці є книжка. В спеціяльній бібліотеці головним матеріялом являється документ (дуже часто секретний, що не опублікований), науковий журнал, досвідний звіт, патент, науковий фільм, рисунок, мапа, переклад, абстракт, бібліографія.

Обов'язком бібліотекаря є слідкувати за розвитком літератури в даній ділянці науки, за появою нових публікацій, придбати їх, упорядкувати та зробити доступними для вжитку науковців. Продовжувати тяглість та дбати за актуальність матеріялів є дальшим завданням бібліотекаря. Він посередничить між дослідником і науковим матеріялом. Бібліотекар має знати, де найти потрібні інформації і мусить вміти подати їх у відповідній формі. Від модерного бібліотекаря вимагається непересічного знання, не тільки самого предмету, але й різних мов. Бібліотекар повинен бути сам інтеліґентний, щоб міг задоволити своїх клієнтів, які взивають його помочі. Чемність, бажання помогти другому, охота до розв'язування проблем, терпеливість й певна гнучкість до сприймання нових ідей та метод праці, є дальшими побажаними рисами бібліотекаря.

Спеціяльне бібліотекарство є професією для жінок й чоловіків. В останньому часі більше є чоловіків. Зацікавила їх адміністрація, наука і технологія, а передовсім, автоматизація бібліотек. Також підвишка платень і можливості авансу притягнули увагу чоловіків до цієї ділянки. Залежно від інституції, платня в спеціяльній бібліотеці починається від $ 6,000 — $ 6,500 річно. Чимало бібліотекарів заробляє $ 10,000 — $ 12,000, а директори більших бібліотек $ 15,000 — $ 20,000. Запотребування є велике і праця запевнена. В багатьох випадках студенти ще під час студій підписують контракти з різними фірмами на працю. Щоб дістатися до бібліотечної школи, треба мати докінчений коледж. В деяких випадках вистачає ступінь бакалавра. Студії тривають один рік (32—36 кредитових годин) і закінчуються „мастером деґрі" з бібліотекарства. За европейський докторат ложна дістати 6 кредитів. Вісім акредитованих бібліотекарських цкіл в ЗДА уділяють крім мастера також і докторат з бібліотекознавства.

Обов'язкові є такі предмети: адміністрація, аквізиція матеріялів, клясифікація, каталогування, селекція книжок, історія бібліотек, джерела інформацій та історія книжки. Селективними предметами є н. пр. документація, державні документи, адміністрація університетських бібліотек, спеціяльні бібліотеки, або досліджування бібліотекознавства. Розуміється, програма навчання зміняється залежно від школи. Є можливість дістати стипендію, або доривочну платну працю в бібліотеці, яка буде зачислена за приписану практику. Книжок не треба купувати, бо їх можна позичити в бібліотеці.

Бібліотечні студії є доброю нагодою для не одного українця, що має потрібні дані студії, щоб сидіти в фабриці. За один рік праці можна дістати признання европейських студій, та американський університетський диплом, що відчиняє двері не тільки до бібліотеки, але й до тих становищ.

Про ще ближчі інформації можна писати до:
American Library Association, 50 East Huron St., Chicago 11, Ill.
Відносно студій, прийняття до школи, програми навчання, оплат та наукових ступенів треба звертатися безпосередньо до дотичних шкіл, яких є доволі.

У Південній Родезії прем'єром став прихильник білого расизму

Селсбері. — У Південній Родезії прем'єром автономного уряду став Айен Д. Смит, кодер правого екстремістичного дер правого екстермістичного крила партії білих т. зв. Фронту Родезії, внаслідку внутрішньо-партійного „бунту" проти поміркованого прем'єра Винстона Філда, який став був прем'єром ледви 16 місяців тому. Айен Смит заявив, що його уряд буде намагатися дістати від Британії згоду на державну самостійність Південної Родезії, але західня преса не виключає, що новий південно-родезький уряд сам проголосить ту свою державну самостійність, щоб не підлягати натискові збоку Британії, яка нерадо дивиться на расистську політику в тій своїй автономній колонії. Південна Родезія, що лежить в центральній Африці, має 3 і пів мільйона чорних автохтонів та ледви яких 250,000 білих, які проте зберігають в своїх руках всю владу і керують всіма ділянками тамошнього життя. Націоналістично-муринська Африканська Національна Унія погрожує радикальними засобами боротьби проти расистської політики нового уряду. Справа Південної Родезії раз-ураз є предметом міркувань в Об'єднаних Націях. Британія виправдується, що з признанням тій своїй колонії широкої автономії вона втратила змогу встрявати в тамошні справи, до яких належить спір між чорними і білими.

Короткі вісті

● **Головний прокуратор ЗДА** Роберт Ф. Кеннеді, промовляючи на прийнятті Канадійської Преси, закликав і ЗДА і Канаду, щоб вони звернули увагу на молоде покоління в світі, головним чином в недорозвинених державах, бо те покоління є в половині дороги до змін від теперішнього становища. Те покоління звертає свою злість проти тієї системи, яка дозволила на убозтво, неграмотність і соціяльну несправедливість, які процвітали століттями. Те молоде покоління здобуде свою ціль. Від нас залежить, щоб це відбулося такими засобами, які прийняті в демократичному світі.

● **Північно - в'єтнамська** комуністична преса широко розголосила факт, що в Геверфордському коледжі недалеко Філядельфії група американських студентів займається збіркою грошей на ліки для комуністичних партизанів у В'єтнамі. В'єтнамські комуністи радіють, що вони знайшли симпатиків серед американської академічної молоді, які навіть плянують на 2 травня ц. р. демонстрацію в Ню Йорку проти „американських імперіялістів", які боряться проти „визвольного руху" в Південному В'єтнамі.

● **У Південно-африканському Союзі** засуджено на в'язничні кари від 5 до 10 років 12 осіб, мужчин і жінок, за акцію проти біло-расової політики прем'єра Гендріка Верверта. Всі засуджені — люди освічені. Всі вони мурини, з винятком одного білого автохтона.

Посмертні згадки

ГРИГОРІЙ ГОТРА, довголітній член і бувший секретар Т-ва Українська Січ 170 Відд. УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж., помер 14 квітня 1964 р. на 69 році життя. Покійний походив з с. Виспа, пов. Рогатин. Залишив у смутку дружину Марію, сина Івана і зам. дочку Анну і 2 внуки. Похорон відбувся 17 квітня ц. р. до Укр. Кат. Церкви св. Петра і Павла в Джерзі Ситі, а відтак на цвинтар.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Грабар, секр.

МАРІЯ БУНТ, членка Б-ва св. Василія Великого 364 Відд. УНСоюзу в Клівленді, Огайо, померла 31 березня 1964 р. Покійна походила з с. Ляцке Великі, пов. Золочів, Україна. Полишила в смутку 2 доньки Анну і Марію, сина Івана і зятя. Похорон відбувся 3-го квітня ц. р. з Укр. Кат. Церкви св. ап. Петра і Павла при участи родини, приятелів і членів Б-ва на цвинтар св. ап. Петра і Павла в Парма, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
Вол. Владика, секр.

Д-р АВГУСТИН ЗАДУРОВИЧ, член Б-ва св. Ів. Хрестителя 292 Відд. УНСоюзу в Дітройті, Мищ., помер 7 квітня 1964 р. Покійний родився в с. Суховерхи, пов. Кіцмань, Буковина — Україна. Прожив 71 років. В згаданих роках, як адвокат провадив свою канцелярію в місті Снятові. До Америки приїхав 1952 р. Полишив у смутку дружину Ґеноефу, 2 синів Романа і Антона. Похорон відбувся 11 квітня ц. р. з похоронного заведення до церкви Непорочного Зачаття, при участі рідні, членів і приятелів. Відтак Тлінні Останки Покійного відпроваджено на цвинтар Mt. Olivet.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федик. секр.

ХРИСТИНА БОРАК з дому Комар, членка 351 Відд. УНСоюзу в Ніаґара Фолс, Н. Й., померла 22 березня 1964 року. Народилася в с. Черешківці, пов. Збараж, Україна. Залишила в смутку 4 замужні доньки, 8 внуків та 2 правнуків.
Вічна Їй Пам'ять!
Е. Грицунь, секр.

ПИЛИП ПАРИБУС, член Т-ва „Українська Січ" 39 Відділа УНСоюзу в Сиракюзах, Н.Й., помер 25 лютого 1964 р., проживши 82 роки життя. Покійний народився в с. Котузів, пов. Підгайці, Україна. Замешкавши в Сиракюзах, він був один з перших членів-основників 282 Відд. УНС. Полишив у смутку дружину Февронію, дочки Амелію, Рут і Ольгу з родинами. Останні роки свого життя перебував у Дірфилд, Флорида, де його і похоронено при співучасти родини і приятелів.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

ТАРЗАН, Ч. 5224. Барнес знов стріляє!

THE WOUNDED APE-MAN PAINFULLY STAGGERED TO HIS FEET.

HE MOVED IN ZIG-ZAG FASHION, HOPING TO CONFUSE HIS FOE—

BUT HIS EFFORTS WERE TOO SLUGGISH—BARNES FIRED AGAIN, HITTING HIM IN THE THIGH!

Поранений мавполюд, хитаючися, піднісся на ногах.

Він ішов зик-заком, в надії, що змилить свого ворога . . .

Але його змагання були марні . . . Барнес знов вистрелив, і поцілив його в стегно!